

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

30.04.2013

Utkast til lov om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram – høringsuttalelse fra organisasjonen Barnevakten

Vi viser til brev av 31.januar 2013 fra Kulturdepartementet med utkast til lov om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram.

I en verden der barn og unges hverdag i stadig større grad fylles med mediebruk på ulike plattformer, er det av avgjørende betydning at unge brukere beskyttes mot skadelig innhold og kan skjermes for bildeprogrammer som foresatte vurderer som upassende, på en best mulig og enhetlig måte. Organisasjonen Barnevakten ser med glede på Kulturdepartementets forslag om en ny beskyttelseslov for audiovisuelt innhold.

Organisasjonen Barnevakten har følgende merknader til utkastet:

1. Endring av aldersgrenseinndelingen

Barnevakten har gjennom flere år tatt til orde for å gjøre en tilpasning av aldersgrensesystemet for å dekke det store spranget mellom dagens 11- og 15-årsgrense. Etter vårt syn vil Alternativ B i utkast til ny § 6 andre ledd (dagens aldersgrenseinndeling med tillegg av en 13-årsgrense) være det alternativet som sikrer den mest hensiktsmessige aldersgrenseinndelingen. Det begrunner vi med det følgende:

a) Kontinuitet i aldersgrenseinndelingen

Dagens aldersgrenseinndeling er veletablert og godt kjent i befolkningen gjennom mange års praktisering. Alternativ B innebærer en viktig, men likevel lite omfattende endring som sikrer kontinuitet sammen med en hensiktsmessig justering der en 13-årsgrense legges til eksisterende inndeling.

b) Behov for innføring av 13-årsgrense

Som Kulturdepartementet nevner i høringsnotat avsnitt 8.6.1, er det fra flere hold ytret ønske om innføring av en 13-årsgrense som en følge av at spranget fra dagens 11-

årsgrense til 15-årsgrensen er for stor for å ivareta de typiske PG13-filmene fra USA. Eksempellet "The Hunger Games" (2012) belyser dette, der Barneombudet trakk sin klage til Medietilsynet angående den tildelte 11-årsgrensen med begrunnelse i at filmen ut fra dagens aldersgrensesystem og skadelighetsnorm ikke kvalifiserer til 15-årsgrense. Filmen skildrer mindreårige som deltar i en brutal konkurranse om å drepe hverandre, og har innhold som flere relevante aktører hevder er helt i grenseland for hva som kan antas å ha negativ emosjonell eller kognitiv virkning på elleve/tolvåringer.

Som beskrevet i høringsnotat avsnitt 3.3 viser forskning at mediepåvirkning er en meget kompleks prosess der et bredt spekter av individuelle, sosiale og kulturelle faktorer spiller inn, og at visse voldsskildringer kan føre til uheldig påvirkning hos visse individer under visse forutsetninger (Carlsson). Kulturdepartementet stiller seg bak NOVA-rapporten "Medievold avler vold – reell frykt eller moralsk panikk?" fra 2010, som fremhever at det er stor usikkerhet knyttet til hvorvidt det er mulig å fastslå at voldelig medieinnhold er skadelig, men at en nyansert konklusjon vil være å si at medievold *kan* være skadelig *for noen*. Det framheves at reguleringen av medievold derfor heller bør styres av verdier som samfunnet ønsker å fremme.

På bakgrunn av at det her legges opp til en skjønnsmessig vurdering etter enhver tid gjeldende samfunnsnorm, basert på et manglende empirisk forskningsgrunnlag, er det Barnevakten sin oppfatning at man i større grad må ta høyde for at barn i alderen 11 til 15 går gjennom en betydelig utvikling i modenhet og mediekompetanse. I dagens aldersgrenseinndeling er det i liten grad anledning til å ta hensyn til at det i "The Hunger Games" og lignende bildeprogram finnes innhold og en verdiformidling som *kan* ha negativ emosjonell og kognitiv virkning på barn under 13 år, men som lite sannsynlig har samme effekt på barn over denne alderen.

Barnevakten ber derfor om at det tillegges en 13-årsgrense til dagens aldersgrensesystem (§ 6 andre ledd Alternativ B i utkast til ny lov).

c) Produksjonspraksis i filmindustrien

Barnevakten ser at Alternativ C i utkast til ny § 6 andre ledd (Alle – 6 år – 9 år – 12 år – 15 år – 18 år) på en positiv måte tar hensyn til barn og unges utviklingstrinn, men etter vårt syn tilbyr likevel Alternativ B en mer hensiktsmessig aldersgrenseinndeling. Filmindustrien i den vestlige verden, og da spesielt den amerikanske, retter produksjonen på et tidlig stadium inn mot ønsket målgruppe og aldersgrense. I USA, der man finner de største leverandørene til det norske filmmarkedet, innebærer dette at man retter seg inn mot ett av fire

hovedsegmenter; alle, barn fra syv/åtteårsalderen, ungdom fra 13 eller ungdom fra 17. Aldersgrenseinnndelingen i mange land er noenlunde innrettet etter disse segmentene (men gjerne med en 11- og 15/18-årsgrense for å differensiere noe).

I et system med en 6 – 9 – 12-årsgrense kan det dermed, som en følge av filmindustriens produksjonspraksis, føre til at 9-årsgrensen havner i en uheldig mellomposisjon. Dette kan eksemplifiseres med filmen "Croods", som i Norge hadde kinopremiere 22.mars 2013. Dette er en av mange fartsfylte animasjonsfilmer som er blitt produsert de siste årene. Medietilsynet har tildelt filmen 7-årsgrense med begrunnelsen "*Kraftfulle effekter og faretruende scener gjør at denne filmen får 7-årsgrense.*" Noen syv- og åtteåringer som ikke har sett mange filmer på kino kan nok bli litt forskrekket av de truende skapningene på det store kinolerretet, men filmen kan ikke klassifiseres som skadelig for aldersgruppen. Men spørsmålet er om en større gruppe seksåringer vil oppleve filmen som truende, og at det for barn i denne aldersgruppen kan oppstå en uheldig emosjonell eller kognitiv virkning. Med manglende forskningsgrunnlag bør et "føre var-prinsipp" stå sterkt i denne sammenheng. Men ut fra skadelighetsnormen er det vanskelig å begrunne en 9-årsgrense for en slik film, da mange barn i syv/åtteårsalderen må kunne antas å ha utviklet mediekompetanse og modenhet til å takle inntrykkene.

En lignende problematikk oppstår med filmer for litt eldre barn, da disse som regel rettes mot en målgruppe som er noe eldre enn ni år. I et system med 6 – 9 – 12-årsgrense er det etter Barnevakten sitt syn en mulighet for at ni-årsgrensen i praksis blir overflødig, og at man hovedsakelig vil operere med 6 – 12 – 15. I så tilfelle vil 7 – 11 – 13 være sterkt å foretrekke, da det vil skjerme seksåringer for sterke inntrykk, samtidig som de typiske PG 13-filmene vil kunne tildeles 11- eller 13-årsgrense.

2. Fastsettelse av aldersgrense på kinofilm og andre bildeprogram

Barnevakten ønsker å kommentere grunnlaget for utkast til ny § 7 (Fastsettelse av aldersgrenser på kinofilm) og § 8 (Fastsettelse av aldersgrenser på andre bildeprogram), som beskrevet i høringsnotat Kapittel 3: Forskning på barn og medier.

I høringsnotat avsnitt 3.6 konkluderer Kulturdepartementet med at det på grunnlag av det sammensatte og komplekse samspillet mellom barn og medier og manglende empiriske grunnlag i forskningen på området, fortrinnsvis må legges skjønnsmessige kriterier og erfaringsbasert kunnskap om barn og medier, samt den til enhver tid gjeldende samfunnsnorm, til grunn for et regelverk for beskyttelse av barn og unge. Samtidig fremheves det blant annet i avsnitt 4.4.1 at "den effekt medieinnhold har på barn og unge

avhenger av livssituasjon, modenhet, mediekompetanse og omstendighetene rundt den som ser”.

Barnevakten ønsker i denne sammenheng å påpeke to momenter:

a) *Bildeprogram med seksualisert innhold:*

De siste årene ser vi at det er etablert en forvaltningspraksis der kinofilmer (gjærne komedier) med seksualisert tematikk og dialog som er laget med eldre tenåringer og voksne som målgruppe, i mange tilfeller får en aldersgrense som er betydelig lavere enn anbefalt målgruppe (egnethet). Barnevakten vil understreke at man, ut fra forskning, erfaringsbasert kunnskap og gjeldende samfunnsnorm, skal være svært forsiktig med å klassifisere slike bildeprogram som skadelige for barn, da det seksualiserte innholdet i disse tilfeller vil oppfattes som naturlig hos et stort flertall i befolkningen. Likevel mener vi at det finnes tilfeller der praksis med et ”føre var-prinsipp” kan bidra til å beskytte unge barn mot bildeprogram der det finnes grunnlag for *potensielle* uheldige virkninger hos *visse* brukere.

Komedier som ”She’s Out of My League” (2010), ”Sex And the City 2” (2010) og ”Friends With Benefits” (2011) er alle amerikanske komedier som er klassifisert som ”R” (17-årgrense hvis ikke ifølge med myndig person) i USA, og som Medietilsynet klassifiserte som ”Tillatt for alle” i Norge – med egnethet ”Ungdom/voksen”. Aldersgrensen i filmenes produksjonsland må sies å gi sterke signaler om at innholdet ikke er tiltenkt barn. Videre gjør det manglende forskningsgrunnlaget det vanskelig å vurdere om eksponering for den typen seksualisert innhold som skildres i disse filmene (som oppleves som naturlig for ungdom/voksne) i ung alder kan ha en negativ emosjonell eller kognitiv effekt – både på kort og lang sikt. Videre opplever Barnevakten at det svært store spriket mellom aldersgrense og egnethet kan ligge til grunn for usikkerhet og misforståelser hos forbrukere.

I høringsnotat avsnitt 3.4 skriver Kulturdepartementet:

På grunn av manglende empiri og etiske betenkeligheter rundt forskning på virkninger av seksualisert innhold på barn og unge, er det vanskelig å fastslå i hvilken grad slikt innhold vil være skadelig. Regulering av seksualisert innhold må derfor, slik departementet ser det, styres av «et føre var-prinsipp» og av de verdiene og normene som ellers er gjeldende i samfunnet.

På bakgrunn av nevnte "føre var-prinsipp" ber Barnevakten Kulturdepartementet legge opp til endret forvaltningspraksis på dette området, slik at barns rett til beskyttelse mot potensielt skadelig innhold i bildeprogram som beskrevet over ivaretas på en forsvarlig måte. Videre vil det bidra til å redusere det til dels vanskelig forståelige spriket mellom aldersgrense og anbefalt målgruppe, noe som kan redusere muligheten for at forbrukere misforstår hvilken aldersgruppe filmen er egnet for.

Se for øvrig punkt 4 under, angående viktigheten av tydelig merking av anbefalt målgruppe, knyttet til § 11 (informasjonsplikt) i utkast til ny lov.

b) Begrepene "skjønnsmessige kriterier" og "gjeldende samfunnsnorm"

Barnevakten stiller seg bak konklusjonen i avsnitt 3.6 i høringsnotat, men ønsker at tolkningsgrunnlaget for begrepene "skjønnsmessige kriterier" og "gjeldende samfunnsnorm" presiseres ytterligere. I og med at det finnes et begrenset empirisk grunnlag for å fastslå effekten av medieinnhold på barn og unge, vil bruken av disse begrepene åpne for tolkning som på én side ivaretar lovens intensjon om fleksibilitet i forhold til endrende samfunnsverdier, men som også potensielt kan føre til at det etableres en forvaltningspraksis der ikke alle relevante faglige, sosiale og kulturelle begrunnelser inkluderes.

Barnevakten er opptatt av på best mulig måte å sikre at alle barn får den beskyttelsen de har krav på, og at beskyttelsestiltak tar hensyn til ulikhet i mediekompetanse, modenhet og muligheten for at visse skildringer kan føre til uheldig påvirkning hos noen barn og unge i ulike aldersgrupper. Med manglende forskningsgrunnlag er det av avgjørende betydning at den til enhver tid gjeldende skadelighetsnorm, som beskrevet i høringsnotat avsnitt 8.4.11 og 8.5.1, er rotfestet i en balansert, faglig begrunnet og demokratisk beslutningsprosess som tar hensyn til det faglige, sosiale og kulturelle mangfoldet i samfunnet vårt.

På bakgrunn av dette ber Barnevakten Kulturdepartementet vurdere, knyttet til utkast til ny § 7 og § 8, om det finnes behov for ytterligere presisering av begrepene "skjønnsmessige kriterier" og "gjeldende samfunnsnorm", samt om det er behov for retningslinjer som sikrer *regelmessig fornyelse* av det faglige, sosiale og kulturelle grunnlaget som ligger til grunn for den til enhver tid gjeldende skadelighetsnorm.

Etter Barnevakten sitt syn kan en slik regelmessig fornyelse av skadelighetsnormen ivaretas ved at det gjennom Medietilsynet opprettes et eksternt og mangfoldig

sammensatt fagråd/-utvalg, med medlemmer tilsatt på åremål, som skal bidra Medietilsynet med innstillinger knyttet til fortolkningen av begrepene "skjønnsmessige kriterier" og "gjeldende samfunnsnorm", og som i viktige tvilstilfeller kan bidra med sine skadelighetsvurderinger.

3. Bildeprogramdistributørs informasjonsplikt

Barnevakten ønsker at det, om nødvendig, forskriftsfestes en presisering tilknyttet utkast til ny § 11 andre ledd bokstav c.

I dagens system plikter ikke bildeprogramdistributør å informere om aldersgrense på filmplakater og annet promoteringsmaterieell knyttet til et bildeprogram. Slikt materieell brukes aktivt i markedsføring i ulike publikasjoner og er svært synlig på visnings- og omsetningsstedet. Barnevakten ønsker at slikt promoteringsmaterieell skal inkluderes i fortolkningen av formuleringen "opplyses ved annonsering" eller "tilgjengelig informasjon på visnings- og omsetningsstedet".

Som en følge av dette vil det være naturlig at bransjen oppretter en tilsvarende praksis for promoteringsmaterieell knyttet til omsetning/tilgjengeliggjøring av videogram og audiovisuelle bestillingstjenester.

4. Målgruppeanbefaling

Barnevakten ønsker at § 11 tredje ledd i utkast til ny lov lovfester bildeprogramdistributørs plikt til å merke bildeprogram med angivelse av anbefalt målgruppe.

Barnevakten opplever i sin utstrakte kontakt med foreldre og foresatte at dagens system for aldersklassifisering (basert på skadelighetskriterier) og etablert praksis knyttet til informasjon om egnethet ikke er like tydelig for alle. Til tross for fyldig informasjon om kinofilm og aldersgrenser tilgjengelig fra Medietilsynet, samt opplysning om egnethet (anbefalt målgruppe) via diverse kanaler, ser vi at mange ikke er fullt oppmerksomme på det som i noen tilfeller er et stort skille mellom en skadelighetsvurdering (aldersgrense) og hvem en film er egnet for. Barnevakten erfarer at misforståelser har oppstått som et resultat av dette – og at foresatte i noen tilfeller kan komme til å ta avgjørelser på vegne av sine barn som de ikke ville ha tatt dersom de hadde all tilgjengelig informasjon.

Av den grunn ønsker Barnevakten at ny beskyttelseslov for barn og unge i større grad skal legge opp til å *tydeliggjøre skillet mellom skadelighet og egnethet*. Vi har følgende synspunkter på Kulturdepartementets spørsmål i høringsnotat avsnitt 8.6.5:

a) Plikt til å opplyse om målgruppe

Barnevakten ser det som hensiktsmessig at bildeprogramdistributør pålegges å opplyse om målgruppe for bildeprogrammer, som beskrevet i § 11 tredje ledd i utkast til ny lov. Dette vil, slik en frivillig bransjeordning ikke kan, sikre at samtlige bildeprogrammer som omfattes av loven merkes på en hensiktsmessig måte, noe som igjen vil sikre foresattes rett til informasjon som gjør dem i stand til å gjøre kvalifiserte valg på vegne av egne barn. Barnevakten ser det videre som hensiktsmessig at anbefalt målgruppe på sikt skal angis av et etablert bransjeorgan, som da også vil fastsette aldersgrenser på bildeprogram som beskrevet i § 8 i utkast til ny lov (se for øvrig punkt 10 under).

b) Omfang av informasjonsplikt for målgruppeanbefaling

Etter Barnevaktens syn er det ikke behov for at alle bildeprogram som faller inn under bestemmelsen i § 7 og § 8 i utkast til ny lov har tydelig merking av anbefalt målgruppe. Spesielt fjernsynsmediet, med sitt vannskilleprinsipp, har ikke det samme behovet for angivelse av anbefalt målgruppe.

På bakgrunn av dette foreslår Barnevakten følgende:

- Alle klassifiseringspliktige bildeprogram tilgjengeliggjort gjennom framvisning ved allmenn sammenkomst (inkl. kino) og videogram merkes med anbefalt målgruppe.
- Audiovisuelle bestillingstjenester og fjernsynstilbydere merker klassifiseringspliktige spillefilmer, fjernsynsdrama/-serier, dokumentarfilmer (og eventuelt andre typer bildeprogrammer) med anbefalt målgruppe. Utover dette merkes programmer med særlig sprik mellom aldersgrense og målgruppe.

c) Egnede informasjonstiltak

Barnevakten ønsker at bildeprogramdistributør plikter å opplyse om anbefalt målgruppe på lik linje med Kulturdepartementets forslag til minstekrav om informasjonsplikt beskrevet i utkast til ny § 11 andre ledd.

Videre vil det være hensiktsmessig at Medietilsynet i samarbeid med bildeprogramdistributører utarbeider et enhetlig og lett forståelig system for merking og informasjonsformidling. Eksempelvis kan en slik merking gjøres i form av piktogrammer som tar utgangspunkt i Warner Norge sitt forslag til aldersmerking av video, som i dag brukes av mange distributører, med en utvidelse i form av symbol/fargekode/annet som angir anbefalt målgruppe. Uavhengig av hvilken løsning som velges vil det være en stor fordel om både aldersgrense og anbefalt målgruppe formidles med hjelp av enkle og færrest mulig

piktogrammer, der disse er sidestilt og følger hverandre i alle informasjonstiltak – eventuelt bare ett piktogram som inkluderer både aldersgrense og målgruppeangivelse.

Barnevakten anser det som viktigere at *anbefalt aldersgruppe* (f.eks. familie, barn, ungdom, voksne) merkes enn at *type innhold* fremheves (vold, sex, narkotika etc.). Vår erfaring tilsier at det, ut fra promoteringsmateriale og omtale/informasjon, er lettere for forbrukere å danne seg et bilde av type innhold i et bildeprogram enn å få en presis forståelse av hvilken aldersgruppe programmet best egner seg for.

Vi ønsker videre å påpeke at dersom man velger å fortsette dagens praksis, der en egnethetskategori angis som målgruppeanbefaling, vil det være hensiktsmessig å tydeliggjøre skillet mellom de ulike kategoriene. Dagens kategorier (barn, barn/ungdom, familie, ungdom, ungdom fra 13, ungdom fra 13/voksen, ungdom/voksen, voksen) er vanskelige å skille fra hverandre, samtidig som det ikke alltid er like lett å gripe fatt i hva som ligger i de ulike kategoriene (f.eks. når blir et barn ”ungdom”?). Dersom slike kategorier beholdes ber Barnevakten om at Medietilsynet og/eller bildeprogramdistributører legger en utvetydig definisjon til grunn for hver kategori.

5. Tiltak for å hindre mottak av bildeprogrammer med uønsket målgruppeanbefaling i audiovisuelle bestillingstjenester

Med forutsetning om at utkast til ny § 11 tredje ledd lovfestes, ønsker Barnevakten at Kulturdepartementet pålegger bildeprogramdistributører av audiovisuelle bestillingstjenester å tilby tiltak som gjør det mulig for mottaker å hindre mottak av bildeprogram med en *målgruppeanbefaling* som foresatte anser som uegnet for deres barn – på lik linje med den foreslåtte plikt til å tilby tiltak som kan aktiveres av mottaker for å hindre mottak av bildeprogram med skadelig innhold, som beskrevet i utkast til ny § 10 andre ledd bokstav b.

I en mediehverdag der audiovisuelle bestillingstjenester blir stadig mer utbredt og tilgjengelig på en rekke plattformer, er det avgjørende at foresatte får tilgang på den informasjon og de verktøy (foreldre- og tilgangskontroller) som er nødvendig for å ta gode valg på vegne av sine barn. Ettersom barn i samme aldersgruppe kan være ulike med tanke på modenhet og mediekompetanse, samt det til dels store spriket mellom aldersgrense (skadelighetsvurdering) og egnethet (målgruppeanbefaling), ser vi at det vil være hensiktsmessig for foresatte å ha mulighet til å justere tilgangskontroll i forhold til angitt målgruppeanbefaling i tillegg til aldersgrense.

En differensiert foreldre- og/eller tilgangskontroll i audiovisuelle bestillingstjenester vil gjøre det lettere for foresatte å velge ønskede innstillinger som passer deres barn, og dermed gi

større trygghet for at barn kan benytte seg av friheten og utvalget i slike tjenester uten risiko for at de eksponeres for programmer som av deres foresatte vurderes som uegnede.

Videre foreslår Barnevakten at alt innhold med 18-årsgrense er låst som standardinnstilling, jamfør debatt om "True Blood" tilgjengelig på NRK.no, for å sikre barns beskyttelse mot 18-årsinnhold uavhengig av benyttelse av foreldre- og/eller tilgangskontroll.

6. Bruk av begrepet "samme bildeprogram" knyttet til fastsettelse av aldersgrense

Barnevakten ønsker at det knyttet til begrepet "*samme bildeprogram*" i utkast til ny § 8 tredje ledd forskriftsfestes en presisering.

Det er en utbredt praksis i filmbransjen at det lanseres alternative versjoner (extended cut/Director's cut) når filmer gis ut på DVD/BluRay/bestillingstjeneste, gjerne for å skape ny interesse for en utgivelse. Barnevakten fikk høsten 2012 en henvendelse fra en far angående filmen "Taken", som han lurte på om var passende for sin 15 år gamle sønn. På bakgrunn av Medietilsynet sin fastsatte aldersgrense på 15 år for kinoversjonen må man kunne anta at en DVD-versjon på samme måte ikke kan anses for å være skadelig for en 15-åring. Videre undersøkelser avdekket imidlertid et dilemma som kan belyse vårt ønske om presisering av begrepet "samme bildeprogram".

I Storbritannia fikk kinoversjonen av "Taken" 15 års aldersgrense, mens DVD-versjonen ble klassifisert til "18" på grunn av en utvidet torturscene som viser i større detalj og omfang at helten gir en kidnapper flere elektroshokk under avhør før han etterlates skrikende for å dø. Barnevakten stiller ikke spørsmål om hvorvidt 15-årsgrensen i "extended harder cut"-versjonen av den norske DVD- og BluRay-utgivelsen av "Taken" burde fått en høyere aldersgrense, men vi ønsker å påpeke at det finnes tilfeller der en ny aldersgrensevurdering av et bildeprogram er nødvendig. Samtidig er det avgjørende for forbrukers informasjonsrett at det tydelig merkes i de tilfeller en DVD/BluRay/bestillingsfilm/fjernsynsfilm er en annen versjon av filmen enn den som er blitt klassifisert av Medietilsynet for framvisning ved allmenn sammenkomst (inkl. kino).

Barnevakten ber dermed om at begrepet "samme bildeprogram" avgrenser seg til å gjelde et bildeprogram der det ikke er blitt gjort endringer som i vesentlig grad endrer betydningsinnholdet i filmen, og at det i tilfeller der et bildeprogram er blitt endret pålegges distributør å fastsette aldersgrense på nytt etter gjeldende retningslinjer, samt tydelig å merke versjonsutgave.

7. Endring av ledsagerregelen

Med forutsetning om at den foreslåtte informasjonsplikt med angivelse av anbefalt

målgruppe i utkast til ny § 11 tredje ledd lovfestes, stiller Barnevakten seg positiv til at foresatte bør gis større adgang til å ta beslutninger om hvilke bildeprogram deres barn skal få tilgang til, slik det beskrives i § 10 andre ledd bokstav c i utkast til ny lov.

Barnevakten vil likevel be Kulturdepartementet ta stilling til om det i framvisning ved allmenn sammenkomst (inkl. kino) bør spesifiseres hvor mange barn yngre enn aldersgrense en foresatt kan ta med, for å sikre at barnet har reell tilgang til noen å snakke og bearbeide inntrykk med. Dette vil til en viss grad være på linje med forslag beskrevet i høringsnotat avsnitt 8.6.3.1:

Når det gjelder visning på barnehage, skole, SFO o.l, anses barna for å se filmen alene. (...) For å kunne fravike aldersgrensen kreves det samtykke fra foresatte.

Barnevakten har vært i kontakt med foreldre som har opplevd at barna deres har vært på kino med skoleklassen, og at de har følt seg aleine og utrygge og ikke har fått seg til å gå bort til lærer eller assistent for å søke støtte. Vi vil understreke at vi ikke ønsker en avgrensning spesifikt for skoleklasser, barnehager etc., men at tilsvarende situasjoner også kan oppstå når en eller flere foreldre/foresatte tar med seg en mindre gruppe barn på kino (f. eks. bursdagsfeiring). Med tanke på kinoens posisjon som et særlig virkningsfullt medium (med stort lerret, mørk sal, kraftig lyd etc.), anser Barnevakten en avgrensning av antall barn ledsagerregelen skal omfatte som et viktig beskyttelsestiltak for barn og unge.

8. Endring av praksis med fraråding

Barnevakten støtter Kulturdepartementet sitt forslag om at den etablerte forvaltningspraksis med å gi fraråding bør opphøre, som beskrevet i høringsnotat avsnitt 8.6.6. En slik praksis vil ikke være hensiktsmessig i en lov som legger opp til å gi foresatte frihet sammen med de verktøy og den informasjonen de trenger til å ta kvalifiserte valg på vegne av sine barn.

Vi vil likevel bemerke at en eventuell endring av praksis med fraråding understreker viktigheten av å lovfeste en informasjonsplikt knyttet til anbefalt målgruppe, som beskrevet i utkast til ny § 11 tredje ledd, for å sikre foresattes tilgang på relevant og nødvendig informasjon for å kunne ta veloverveide valg på vegne av egne barn.

9. Opprettholding av Barneombudets klageadgang

Barnevakten ønsker at Barneombudets rett til å klage på Medietilsynets enkeltvedtak opprettholdes i utkast til ny § 13 andre ledd, av de samme grunner som Kulturdepartementet beskriver i høringsnotat avsnitt 8.9.2.

Videre ser vi gjerne at Barneombudet i større grad forpliktes til å videreformidle tilbakemeldinger fra publikum når disse er av en viss mengde/alvorlighetsgrad. Ettersom Barneombudet er eneste klageinstans (foruten bildeprogramdistributør) bør terskelen være lavere for at en klage opprettes der publikum kan uttrykke sine synspunkter på fastsatt aldersgrense. En slik forpliktelse vil sikre at Barneombudet tildeles de nødvendige ressurser og sikrer en kompetanse som vil styrke kapasiteten til å ivareta barn og unges beste.

10. Etablering av bransjeorgan og en samreguleringsmodell

Barnevakten ser svært positivt på forslaget om å etablere et bransjeorgan, som beskrevet i høringsnotat avsnitt 8.13 og 8.9.3. Et slikt organ vil gi en unik mulighet til å sikre enhetlige og standardiserte systemer for fastsetting og merking av aldersgrenser og målgruppeanbefalinger, samt utgjøre et naturlig kontaktpunkt for publikumshenvendelser angående aldersgrenser og målgruppeanbefalinger satt av bransjen selv. Samtidig ser Barnevakten viktigheten av §8 fjerde ledd i utkast til ny lov, som gir Medietilsynet rett til å overprøve aldersgrenser fastsatt av bildeprogramdistributør i enkelvedtak.

11. Vannskilleregler for bildeprogrammer på fjernsyn

Barnevakten støtter Kulturdepartementets forslag om å forskriftsfeste et gradert vannskilleprinsipp for bildeprogram som vises på fjernsyn, justert for eventuelle nye aldersgrenser, som beskrevet i høringsnotat avsnitt 8.7.2, tilknyttet § 10 andre ledd bokstav a i utkast til ny lov. Vi ser det som hensiktsmessig at det fastsettes et konkret tidsrom for visning av 18-årsinnhold, og det foreslåtte tidsrommet fra kl. 23.00 til kl. 06.00 oppleves som passende.

12. Lovfesting av bruk av PEGI-ordningen

Barnevakten mener det er gode grunner til å lovfeste bruk av PEGI-ordningen for leverandører og distributører av dataspill, som skissert i høringsnotat avsnitt 8.12. En formell lovfesting vil i praksis ikke føre til endringer for store deler av bransjen, men samtidig sikre at de aktørene som ikke er med i ordningen blir pliktige til å ta i bruk PEGI-merking på sine produkter. Videre er det, i en bransje der nettspill og ulike former for digital distribusjon blir stadig mer utbredt, viktig å sikre at den velfungerende PEGI-ordningen tas i bruk over et bredest mulig spekter av spillprodukter – både med hensyn til sjangre, stiler og distribusjonsformer.

Samtidig ser vi at spill i stadig større grad blir tilgjengelig på plattformer og fra leverandører som ligger utenfor rekkevidden av statlige kontrollordninger. Av den grunn vil spillprodukter fra en rekke internasjonale leverandører og distributører som er tilgjengelige for norske brukere ikke være pliktige til å ta del i PEGI-ordningen. En lovfesting vil av den grunn ikke sikre et fullstendig enhetlig system for aldersmerking av

spill, og på samme måte som i forslag til beskyttelseslov blir det i siste instans foresatt ansvar å beskytte sine barn mot skadelig eller uønsket innhold. Likevel ser Barnevakten det som hensiktsmessig å sikre at norske distributører og leverandører bruker PEGI-ordningen, da det blir et steg videre i å lovfeste en merkeplikt på europeisk nivå.

Dersom det skulle være spørsmål til de over nevnte merknadene står Merethe Clausen Moe, daglig leder i Barnevakten, til disposisjon.

Med vennlig hilsen,

Merethe Clausen Moe
Daglig leder

tlf: 53 51 93 80
dir: 53 51 93 82
mob: 932 26 309
merethe@barnevakten.no
www.barnevakten.no

